

A1998-19 19.10.98

Konkurranseloven § 3-4 og § 3-1 - Filatelistisk Forlag AS' utgivelse av "Handlerkatalog Norge"

Sammendrag:

Verken Filatelistisk forlag (FF) eller de to aksjonærene hver for seg er ervervsdrivende med hensyn til salg av frimerker. Frimerkeomsetningen er det bl.a. medlemmer av Norsk Frimerkehandler Forening som står for. Det er derfor ikke tilstrekkelig sammenheng mellom FFs virksomhet som katalogselger og prisfastsetter og det frimerkesalget som medlemmer av frimerkehandlerforeningen forestår til at man kan identifisere de to gruppene med hverandre og si at det i realiteten er frimerkehandlerne, som gjennom en mulig påvirkning av katalogutgiveren, står bak prissettingen. Heller ikke foreligger dokumentasjon som tilsier at FFs utgivelse av Handlerkatalog for frimerker innebærer en overtredelse av forbudet mot prissamarbeid. Opplysningene i saken indikerer at én person alene fastsetter prisene, og det foreligger derfor ikke noe samarbeid mellom ervervsdrivende slik krrl krever. På dette grunnlag har Konkurransetilsynet kommet til at Filatelistisk Forlag AS' utgivelse av "Handlerkatalog Norge" ikke omfattes av forbudet.

Konkurransetilsynet viser til Deres brev av 18. juni 1998, som svar på tilsynets henvendelse av 29. mai 1998. Tilsynets henvendelse ble foretatt på bakgrunn av at Filatelistisk Forlag AS (FF) i 1984 ble innvilget dispensasjon fra forskrifter om konkurransereguleringer av priser og avanser av 1. juli 1960 for utgivelse av "Handlerkatalog Norge". Forskriftene, fastsatt i medhold av prisloven §§ 24 og 42, forbød i § 1 a) sammenslutninger og grupper av ervervsdrivende, for salg av varer eller for utføring av ytelser, å fastsette eller opprettholde konkurransereguleringer som gikk ut på fastsettelse av ervervsdrivendes priser eller avanser eller av retningslinjer for hvorledes de ervervsdrivende selv skulle eller burde regne sine priser eller avanser. Dispensasjonen var tidsbegrenset.

Prisloven er opphevet og avløst av konkurranseloven av 11. juni 1993, som trådte i kraft 1. januar 1994. I henhold til konkurranseloven (krrl) § 1-6 skal vedtak i medhold av loven i alminnelighet treffes for et bestemt tidsrom. FF ble på denne bakgrunn bedt om å søke ny dispensasjon fra konkurranseloven § 3-4, jf. § 3-1, dersom det ble antatt å være behov for dette.

I Deres brev fremholder De at FFs utgivelse av ovennevnte katalog etter Deres oppfatning ikke kommer inn under forbudet i konkurranseloven § 3-4, jf. § 3-1, subsidiært søkes det om dispensasjon.

Konkurranseloven

Krrl § 3-1 forbyr to eller flere ervervsdrivende, for salg av varer eller tjenester ved avtale, samordnet praksis eller på annen måte som er egnet til å påvirke konkurransen, å fastsette eller søke å påvirke priser, avanser eller rabatter. Forbudene omfatter også retningslinjer med slikt innhold, samt både bindende og veiledende avtaler eller ordninger. Etter krrl § 3-4 forbys sammenslutninger av ervervsdrivende å fastsette eller oppfordre til reguleringer som nevnt i krrl §§ 3-1 til 3-3.

Det er sikker praksis at dersom en bransjeforening utgir veiledende prislister til sine medlemmer, vil

dette rammes av forbudet mot prissamarbeid. Etter praksis fra prisloven ble det også rammet av 60-forskriftens § 1 a) at en forening distribuerte veiledende priser fastsatt av en annen forening blant sine medlemmer. Videre ble det antatt at det ville bli rammet om sammenslutningen (foreningen) utga en prisbok med listepriiser som leverandørene oppga. I alle disse tilfellene dreier det seg om utgivelse av (veiledende) priser fra en forening, hvilket blir ansett som et lovstridig prissamarbeid mellom de ervervsdrivende som er tilsluttet foreningen.

Når det gjelder FF, opplyses at FF ikke selv handler med frimerker og følgelig ikke er ervervsdrivende, idet de omtalte frimerkene fra katalogen bestilles fra medlemmer av Norsk Frimerkehandlerforening. Dette fremgår for øvrig av katalogen på side 5.

Filatelistisk Forlags virksomhet vurdert i forhold til krrl § 3-4 og § 3-1 FF er et aksjeselskap med to aksjonærer som hver eier 50% av aksjekapitalen. Forlaget omsetter ikke frimerker, men selger frimerkekataloger til frimerkehandlende/samlere. Det er ikke tvilsomt at utgivelsen og salget av katalogen innebærer at forlaget driver ervervsvirksomhet i konkurranselovens forstand i forhold til salg av Handlerkatalogen. Det kan imidlertid spørres hvilke krav som må stilles til sammenhengen mellom denne virksomheten og den prisfastsettelse som er til vurdering.

Vedtektene for FF § 3 sier at formålet med selskapet er utgivelse og salg av filatelistisk litteratur og dertil hørende virksomhet. Det synes da som om FF utelukkende står for utgivelse og salg av Handlerkatalogen. Dersom medlemmene i Norsk Frimerkehandler Forening hadde fastsatt prisene i handlerkatalogen eller drevet prisveiledning for salg av frimerker, ville dette klart omfattes av forbudet i § 3-4, jf. § 3-1. I telefonsamtale den 14. september 1998 ble det imidlertid opplyst at den ene eieren av 50% av aksjekapitalen i FF, fastsetter prisene (veiledende) i katalogen på egenhånd. Prisene kommer han frem til etter personlige vurderinger på bakgrunn av sin lange erfaring på området, besøk på frimerkeauksjoner etc. Det er således ingen holdepunkter for å si at Norsk Frimerkehandler Forening står bak prissettingen i FF.

Hensynet bak forbudet i krrl § 3-1 er at de ervervsdrivende i sitt salg skal stå fritt mht prisfastsettelse ut i fra egne kostnader. En forenings utgivelse av veiledende priser antas å virke normerende på medlemmenes prisnivå.

Etter tilsynets vurdering kan det ikke ses bort fra at frimerkehandlerne til en viss grad påvirker den vurdering katalogutgiveren foretar ved verdsettingen og dermed indirekte påvirker prisene. Man kan heller ikke se bort fra at det er en viss grad av sannsynlighet for at utgiveren diskuterer prissettingen med den andre aksjonæren i FF, som imidlertid heller ikke driver med salg av frimerker. På den annen side er det vanskelig å se at dette er nok til å påvise at det foreligger et prissamarbeid i forhold til krrl § 3-1.

Verken FF som sådan eller de to aksjonærene hver for seg er ervervsdrivende med hensyn til salg av frimerker. Frimerkeomsetningen er det bl.a. medlemmer av Norsk Frimerkehandler Forening som står for. Slik tilsynet ser det, er det således neppe tilstrekkelig sammenheng mellom FFs virksomhet som katalogselger og prisfastsetter og det frimerkesalget som medlemmer av frimerkehandlerforeningen forestår til at man kan identifisere de to gruppene med hverandre og si at det i realiteten er

frimerkehandlerne, som gjennom en mulig påvirkning av katalogutgiveren, står bak prissettingen.

Konkurranseloven § 3-4 kommer følgelig ikke til anvendelse, da det ikke er noen "sammenslutning av ervervsdrivende" som står bak prissettingen.

Heller ikke foreligger dokumentasjon som tilsier at FFs utgivelse av Handlerkatalog for frimerker innebærer en overtredelse av forbudet mot prissamarbeid i krrl § 3-1. Opplysningene i saken indikerer at én person alene fastsetter prisene, og det foreligger derfor ikke noe samarbeid mellom ervervsdrivende slik krrl § 3-1 krever. På dette grunnlag har Konkurransetilsynet kommet til at Filatelistisk Forlag AS' utgivelse av "Handlerkatalog Norge" ikke omfattes av forbudet i krrl § 3-1.

[til toppen](#)